

1235.

UCHWAŁA PREZYDIUM RZĄDU

z dnia 6 września 1950 r.

w sprawie oszczędności paliw i smarów w gospodarce samochodowej i rolnej.

W celu usprawnienia gospodarki paliwami płynnymi i smarami dla osiągnięcia maksymalnych oszczędności zużycia paliw płynnych i smarów Prezydium Rządu uchwala, co następuje:

I. Normy zużycia paliw płynnych.

Należy znowelizować normy zużycia paliw płynnych w oparciu o normy fabryczne i doświadczenia eksploatacyjne w dostosowaniu do rodzaju paliw i warunków eksploatacyjnych w Polsce; w tym celu:

1. Minister Komunikacji w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego po zasięgnięciu opinii Instytutu Motoryzacji w terminie 6 tygodni od daty niniejszej uchwały dokona rewizji „Norm zużycia materiałów pędnych”, stanowiących załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 18 maja 1949 r. i uzupełni je normami dla samochodów i ciągników używanych w trakcji drogowej, a nie uwzględnionych w wymienionych wyżej normach;

2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w terminie 3 miesięcy od daty niniejszej uchwały dokona rewizji norm ustalonych dla ciągników rolniczych przy pracach rolnych i uzupełni je normami dla innych maszyn rolniczych.

II. Kontrola norm zużycia paliw płynnych.

Ustalone normy zużycia paliw płynnych powinny być bezwzględnie przestrzegane, a zgodność rzeczywistego zużycia paliw płynnych z ustalonymi normami powinna być kontrolowana; w tym celu:

1. Wszyscy Ministrowie wydadzą podległym sobie jednostkom zarządzenia nakazujące:

- ścisłą kontrolę wykazywanego zużycia paliw płynnych,
- analizę przyczyn powodujących nadmierne zużycie paliwa,
- akcję zmierzającą do usunięcia tych przyczyn,
- ścisłą ewidencję i obowiązek zwrotu niezużytego paliwa,
- pociąganie do odpowiedzialności dyscyplinarnej i materialnej winnych nadmiernego zużycia paliw płynnych, a w przypadkach naruszenia obowiązków, przewidzianych w pkt. d) — także do odpowiedzialności karnej;

2. Ministerstwo Komunikacji w porozumieniu z Państwową Komisją Planowania Gospodarczego przy opracowywaniu przepisów z zakresu sprawozdawczości z gospodarki samochodowej wprowadzi do nich odpowiedni system kontroli zużycia paliw płynnych;

3. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych opracuje w terminie 3 miesięcy od daty niniejszej uchwały system kontrolno-sprawozdawczy w zakresie zużycia paliw płynnych przez ciągniki i maszyny rolnicze;

4. Minister Przemysłu Ciężkiego w terminie 1 miesiąca od daty niniejszej uchwały wyda podległym zakładom produkcyjnym, naprawczym i obsługi technicznej oraz Centrali Handlowej Przemysłu Motoryzacyjnego „Motozbyt” zarządzenie przestrzegania następujących postanowień:

- każdy nowowyprodukowany pojazd mechaniczny lub każdy nowowyprodukowany silnik spalinowy powinien być przed oddaniem go do użytku skontrolowany i wyregulowany pod względem ustalonego zużycia paliw płynnych,
- każdy nowoimportowany typ pojazdu mechanicznego powinien mieć ustaloną normę zużycia paliwa i norma ta powinna być ogłoszona jako obowiązująca w trybie, określonym w punkcie 1-1 i 2,
- zakłady remontujące sprzęt transportowy po dokonaniu naprawy głównej powinny przekazać pojazd mechaniczny użytkownikowi dokładnie skontrolowany i wyregulowany pod względem zachowania normy zużycia paliwa,
- publiczne stacje obsługi pojazdów mechanicznych powinny zwracać specjalną uwagę na dokładne wyregulowanie wszystkich tych mechanizmów, które mają wpływ na zużycie paliwa;

5. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych wyda w terminie 1 miesiąca od daty niniejszej uchwały zarządzenie, o którym mowa w punkcie poprzedzającym, w stosunku do zakładów naprawczych i obsługujących ciągniki i maszyny rolnicze;

6. Inni Ministrowie, którzy posiadają w swych resortach warsztaty i stacje obsługi, wydadzą również odpowiednie zarządzenia w myśl zasad ustalonych w punkcie 4 i w tym samym terminie;

7. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w nowym regulaminie plac kierowców uwzględni szersze niż dotychczas stosowanie premii za oszczędności i racjonalną gospodarkę w zakresie paliw płynnych i smarów.

III. Magazynowanie paliw płynnych przez użytkowników.

Należy wyeliminować marnotrawstwo wynikające z niewłaściwego przechowywania paliw płynnych; w tym celu:

1. Ministrowie: Komunikacji oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego i Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego wydadzą w terminie 3 miesięcy od daty niniejszej uchwały szczegółową instrukcję o magazynowaniu paliw płynnych;

2. Instrukcja, o której mowa w punkcie 1, powinna określać przede wszystkim:

- jak należy przewozić paliwa płynne,
- jak należy je magazynować,
- jak należy napełniać zbiorniki paliwa w pojazdach mechanicznych, ciągnikach rolniczych i innych maszynach napędzanych paliwami płynnymi.

IV. Wymiana urządzeń zasilających.

Należy wymienić względnie regenerować urządzenia zasilające (gaźniki, rozpylacze, pompy wtryskowe) w tych pojazdach mechanicznych, w których są one zużyte i powodują zwiększone zużycie paliw płynnych; w tym celu:

1. Minister Przemysłu Ciężkiego ustali w terminie 3 miesięcy od daty niniejszej uchwały zapotrzebowanie na wyżej wymienione urządzenia do poszczególnych typów pojazdów, oraz w terminie 4 miesięcy od daty niniejszej uchwały określi w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości możliwości produkcyjne i regeneracyjne omawianych urządzeń i zleci odpowiednim zakładom ich produkcję względnie regenerację;

2. Urządzenia zasilające, których produkcja względnie regeneracja będzie niemożliwa w przemyśle krajowym, powinny być zaimportowane przez C. H. P. M. „Motozbyt”;

3. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali w terminie 3 miesięcy od daty niniejszej uchwały zapotrzebowanie w zakresie urządzeń zasilających dla ciągników i maszyn rolniczych i przekaże je Ministrowi Przemysłu Ciężkiego.

V. Oszczędzanie paliwa.

Należy zbadać możliwości zastosowania oszczędzaczy paliwa do pojazdów mechanicznych; w tym celu:

1. Instytut Motoryzacji w terminie 5 miesięcy od daty niniejszej uchwały przeprowadzi odpowiednie badania i doświadczenia stosując oszczędzacz na różnych typach pojazdów mechanicznych;

2. Instytut Motoryzacji złoży sprawozdanie z dokonanych doświadczeń Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrowi Komunikacji, którzy wydadzą w tym względzie specjalne zarządzenie.

VI. Przeszkolenie pracowników.

Pracownicy, zatrudnieni przy eksploatacji pojazdów mechanicznych, ciągników i innych maszyn napędzanych paliwami płynnymi (kierowcy samochodów, traktorzysty, magazynierzy, maszyniści itd.), powinni być przeszkoleni w zakresie oszczędnego użytkowania i racjonalnej gospodarki paliwami płynnymi; w tym celu:

1. Minister Komunikacji w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego opracuje w terminie 3 miesięcy od daty niniejszej uchwały ramowy program kursów - odpraw w zakresie transportu drogowego;

2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych opracuje w terminie 3 miesięcy od daty niniejszej uchwały ramowy program kursów - odpraw w zakresie obsługi rolnictwa.

3. Materiałami pomocniczymi dla kursów - odpraw poza instrukcjami, wymienionymi w punkcie I (normy), II-1, 2 (sprawozdawczość), III (magazynowanie) niniejszej uchwały, powinny być wydawnictwa wskazane w programie, o którym mowa w punktach poprzedzających;

4. Wszyscy ministrowie zarządzą w podległych im jednostkach przeprowadzanie kursów - odpraw na podstawie ramowych programów, wymienionych w punkcie 1, a Minister Rolnictwa i Reform Rolnych na podstawie programu, wymienionego w punkcie 2; poza tym wszyscy ministrowie zarządzą w podległych jednostkach przeprowadzenie natychmiastowej akcji uświadamiającej konieczność oszczędności w zakresie paliw płynnych.

VII. Wykorzystanie środków transportowych.

Należy zwalczać marnotrawstwo, wynikające z niewłaściwego wykorzystania środków transportowych, a tym samym marnotrawienia paliw płynnych.

W szczególności należy zwrócić uwagę na:

- celowość przejazdów,
- wykorzystanie ładowności,
- wykorzystanie przyczep,
- wykorzystanie pustych przebiegów.

W powyższej sprawie Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w terminie 5 miesięcy od

daty niniejszej uchwały wyda odpowiednie zarządzenie uwzględniające specjalnie planowanie przewozów własnych i jednolitą sprawozdawczość z zakresu transportu własnego. Minister Komunikacji w terminie 7 miesięcy od daty niniejszej uchwały wyda odnośne instrukcje.

VIII. Paliwa zastępcze.

Należy stosować jak najszerszej paliwa zastępcze; w tym celu:

A. W odniesieniu do samochodów napędzanych gazem wysokosprężonym:

1. Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego przeprowadzi w terminie 2 miesięcy od daty niniejszej uchwały rewizję planu przestawienia samochodów na gaz wysokosprężony i powiększy go do maksymalnych możliwości;

2. Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego uwzględni w swych planach produkcyjnych na rok 1951 i dalsze lata produkcję osprzętu do gazyfikacji samochodów, a w szczególności:

- butli,
- manometrów,
- reduktorów,
- rurek wysokociśnieniowych;

3. Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego zleci podległym sobie Zakładom Sprzętu Transportowego zwiększenie produkcji samochodów na napęd gazem wysokosprężonym, a C.H.P.M. „Motozbyt” - zorganizowanie obsługi technicznej samochodów zgazyfikowanych, jak również zleci podległym zakładom produkowanie nowych samochodów przerobionych na napęd gazem wysokosprężonym w ilości uzgodnionej z Państwową Komisją Planowania Gospodarczego;

B. W odniesieniu do samochodów o napędzie gazogeneratorowym:

1. Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego w terminie 3 miesięcy od daty niniejszej uchwały opracuje plan przestawienia pewnej ilości samochodów na napęd gazogeneratorowy;

2. Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości w porozumieniu z Państwową Komisją Planowania Gospodarczego wytypuje w terminie 6 tygodni od daty niniejszej uchwały odpowiednie warsztaty spółdzielcze, które będą remontowały potrzebny osprzęt i instalowały go na samochodach;

3. Ministerstwo Górnictwa zleci Komisji Gazyfikacji Samochodów, powołanej zarządzeniem Ministra Górnictwa z dnia 15 maja 1950 r., włączenie do swych prac opracowanie wytycznych do przestawienia samochodów na napęd gazogeneratorowy;

C. W odniesieniu do samochodów napędzanych gazem płynnym:

1. Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego opracuje w terminie 4 miesięcy od daty niniejszej uchwały plan przestawienia pewnej liczby samochodów na napęd gazem płynnym;

2. Komisja Gazyfikacji Samochodów, powołana cytowanym wyżej zarządzeniem (lit. B pkt 3), przyspieszy opracowanie wytycznych w zakresie gazu płynnego;

D. W odniesieniu do prac badawczych w zakresie paliw zastępczych:

1. Instytut Motoryzacji przeprowadzi odpowiednie badania zastosowania do napędu samochodów paliw pochodzenia roślinnego,

2. Instytut Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa i Instytut Motoryzacji przeprowadzą odpowiednie badania zastosowania surówki spirytusowej do napędu ciągników rolniczych oraz zastosowanie w ciągnikach rolniczych napędu gazogeneratorowego,

3. Instytut Motoryzacji opracuje konstrukcję gazogeneratorów do zastosowania w typowych ciągnikach rolniczych,

4. O wynikach powyższych doświadczeń zostanie w terminie 6 miesięcy od daty niniejszej uchwały poinformowana Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego oraz Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych w zakresie sprzętu rolniczego, a Ministerstwo Komunikacji w zakresie sprzętu transportowego.

IX. Gospodarka smarownicza.

W zakresie gospodarki smarowniczej należy stosować zasady, ustalone zarządzeniami Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

X. Nadzór nad wykonaniem uchwały porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

PREZES RADY MINISTRÓW

Józef Cyrankiewicz